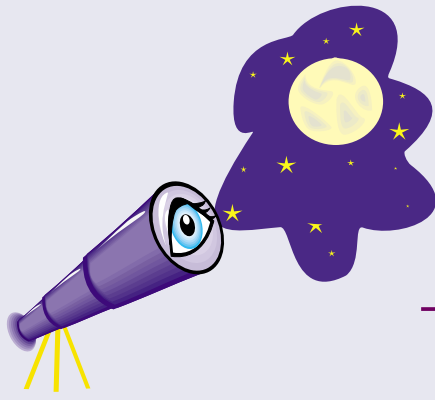

Gökyüzü

Alp Akoğlu

Kış Gökyüzünün Görkemli Takımyıldızları

Şubat ayında, hava karardığında gökyüzünün en görkemli takımyıldızlarından biri olan avcı Orion, güney ufku üzerinde yer alıyor ve iyice yükselmiş oluyor. Hiç kuşkusuz gökyüzüne bakan herkesi etkileyen bu takımyıldız, belirginliği sayesinde gökyüzünde kolayca bulunabiliyor. Avcının kemerini simgeleyen dizili üç belirgin yıldız (Alnitak, Alnilam ve Mintaka) bulduktan sonra, takımyıldızın geri kalanını bulmak çok kolay. Bu üç yıldız dışında, avcının omuzlarını yukarıdaki iki parlak yıldız (Betelgeuse ve Bellatriks) ve üçlünün altında, avcının dizlerini oluşturan yine iki parlak yıldız (Saif ve Rigel) zorlanmadan seçebilirsiniz. Biraz daha dikkatli bakarak, avcının kalkanını, havaya kaldırdığı kılıcını ve kemerinin altındaki kılıcının kınını seçebilirsiniz. Kılıcın kınınının çevresinde görülen silik ışık ise Orion Bulutusu.

Orion'la birlikte, Betelgeuse, Akyıldız (Sirius) ve Procyon yıldızlarının oluşturduğu Kış Üçgeni, Şubat ayında gökyüzünde en iyi konumunda bulunuyor. Başınızı yukarı kaldırdığınızda, Arabacı, Boğa ve İkizler takımyıldızlarını görebilirsiniz. Arabacı'da yer alan Kapella, Akyıldız'dan sonra bizim bulunduğumuz enlemde gözlenebilen en parlak yıldız. Eğer bir dürbünüz varsa, gözlem için çok uygun konumda yer alan bu takımyıldızın sınırları içinde yer alan ve bu sıralar Satürn'ün biraz kuzeyindeki M36, M37 ve M38 açık yıldız kümelerini gözleyebilirsiniz. İkizler'den biri olan Castor'un ayağının dibinde yer alan M35'i de bu gözlem programına alabilirsiniz. Bu kümelerin yerini gökyüzünün genel görünümünü veren haritada bulabilirsiniz.

Şubat Ayında Gezegener

Jüpiter, akşam gökyüzünde yer alan gezegenler arasında en parlak olanı. Gezegen, ayın başlarında karşıkonumda (bize göre Güneş'in ters konumunda) yer alıyor ve bu sayede gece boyunca gözlenebiliyor. Yani, gezegen Güneş batarken doğuyor ve Güneş doğana kadar gökyüzünde kalıyor. Gezegen, aynı zamanda Dünya'ya en yakın konumunda. Bu koşullar, en çok teleskoplu gözlemcilerin ilgisini çekecek; çünkü, Jüpiter'in dönme süresi yaklaşık 10 saat. Bu kadar uzun gözlem yapmayı göze alan gözlemciler,

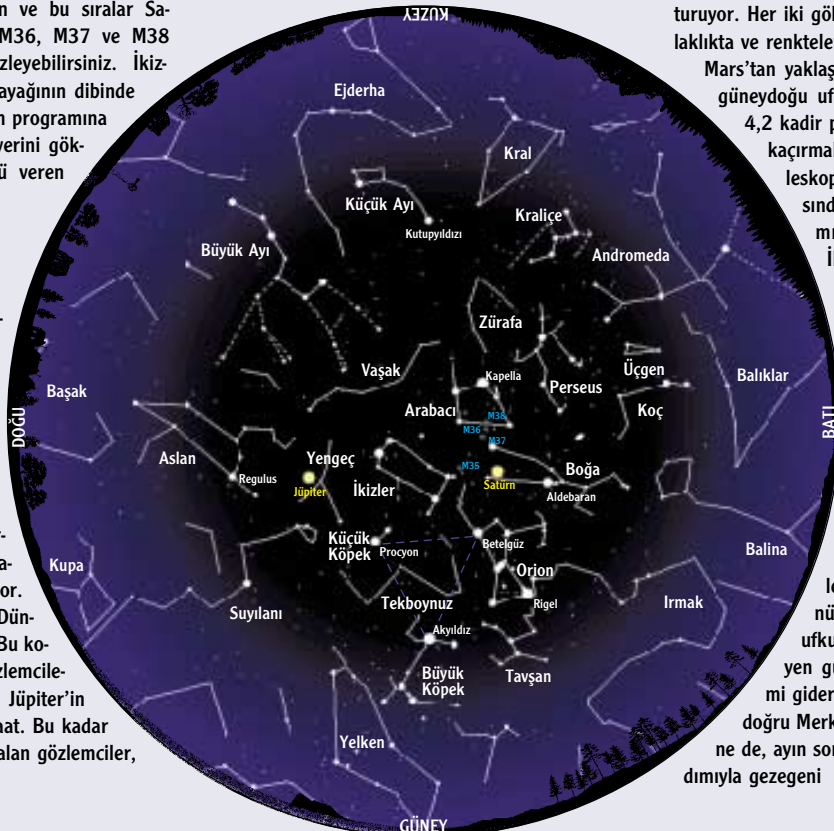

Orion Takımyıldızı

bir gecede gezegenin bir tam dönüşünü izleyebilirler.

Satürn, Jüpiter gibi tüm gece boyunca gözlenmiyor. Ancak, hava karardığında ufuktan iyice yükselmiş olması, gezegenin erkenden gözlem

1 Şubat saat 22:00; 14 Şubat saat 21:00;
28 Şubat 20:00'de gökyüzünün genel görünüşü

Şubat Ayının Gök Olayları

- 1 Şubat:** Ay, yeniay evresinde.
- 2 Şubat:** Jüpiter karşıkonumda.
- 4 Şubat:** Merkür, 25° ile en büyük batı uzanımında.
- 8 Şubat:** Ay, enötede (Dünya'ya en uzak konumunda).
- 9 Şubat:** Ay, ilkdördün evresinde.
- 12 Şubat:** Satürn, Ay'ın 3° güneyinde.
- 13 Şubat:** Jüpiter, Ay'ın 4° güneyinde.
- 17 Şubat:** Ay, dolunay evresinde.
- 19 Şubat:** Ay, enberide (Dünya'ya yakın konumunda).
- 17 Şubat:** Ay, sondördün evresinde.
- 25 Şubat:** Mars, Ay'ın 2° kuzeyinde.
- 26 Şubat:** Venüs, Ay'ın 5° kuzeyinde.

için uygun durumda olmasını sağlıyor. Boğa Takımyıldızı'nda, boğanın boynuzlarından birinin ucunda duran gezegen, sarı rengiyle dikkat çekiyor. Satürn, yaklaşık 0 kadir parlaklığıyla ve halkalarının eğikliği sayesinde teleskoplu gözlemciler için güzel bir hedef oluşturuyor.

Mars, sabah gökyüzünde yer alıyor ve saat 02:30 civarında güneydoğu ufkundan yükseliyor. Parlaklığı yaklaşık 1 kadir olan Mars, yakın konumda bulunduğu, Antares'le güzel bir ikili oluşturuyor. Her iki gökcsimi de birbirine yakın parlaklıkta ve renkteler.

Mars'tan yaklaşık 1,5 saat sonra **Venüs** de güneydoğu ufkundan yükselmeye başlıyor.

4,2 kadir parlaklıktaki gezegeni gözden kaçırmak olanaksız. Gezegen bir teleskopla bakarsanız, yüzünün yarısından biraz fazlasının aydınlanmış olduğunu görebilirsiniz. İlerleyen günlerde, gezegenin bize bakan yüzünün giderek daha büyük bölümü aydınlanacak.

Sabah gökyüzünde yer alan **Merkür**, ayın başında en büyük uzanıma ulaşıyor. Bu sırada gezegenin parlaklığı yaklaşık 0 kadir. Gezegen bu sırada Güneş'ten yaklaşık bir buçuk saat önce doğduğu için kolaylıkla gözlenebilir. Merkür, Mars ve Venüs'ün de doğduğu güneydoğu ufkundan yükseliyor. Ayın ilerleyen günlerinde, gezegenin yükselişi giderek azalacak ve ayın sonlarına doğru Merkür gözlerden uzaklaşacak. Yani de, ayın sonlarına kadar, bir dürbün yardımıyla gezegeni görmeyi deneyebilirsiniz.